

Forebygging og behandling av ungdom som begår kriminalitet

Anne Cathrine Bartvik
Spesialrådgiver/psykologspesialist
NUBU

Når ungdommen er involvert i kriminalitet

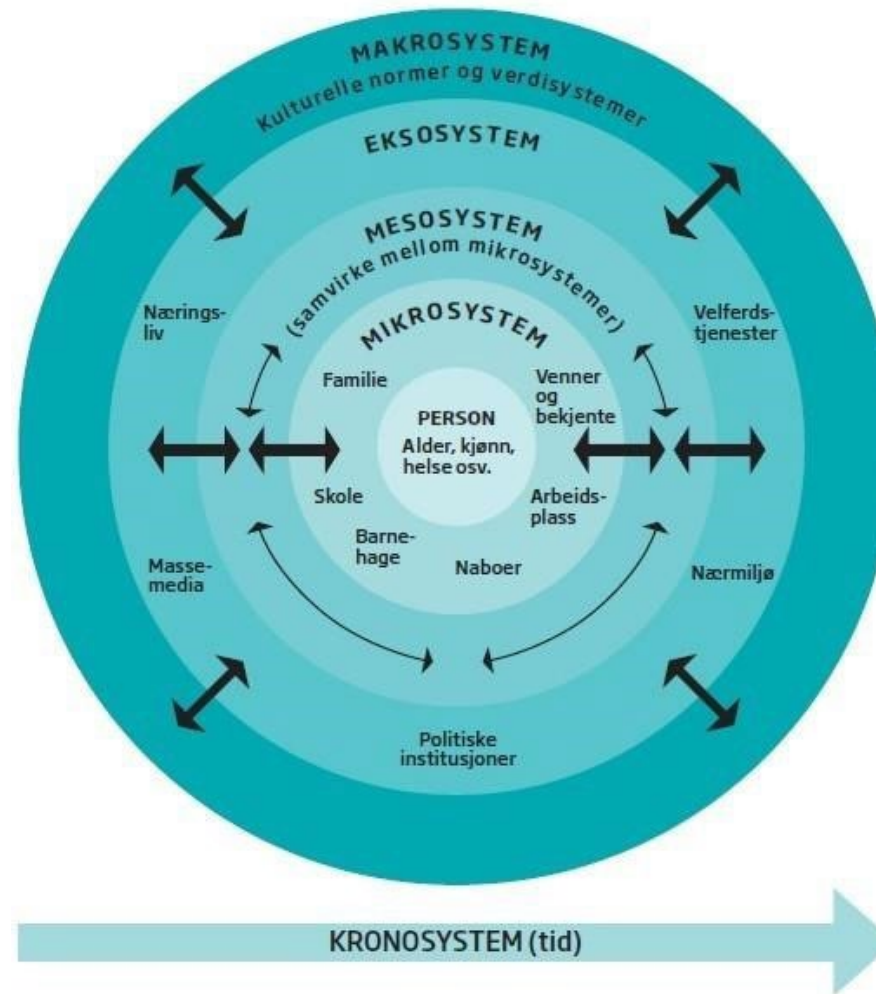
Landsbyen og politiet

Gjenreise:

«Det trengs en landsby for å
oppdra et barn!»

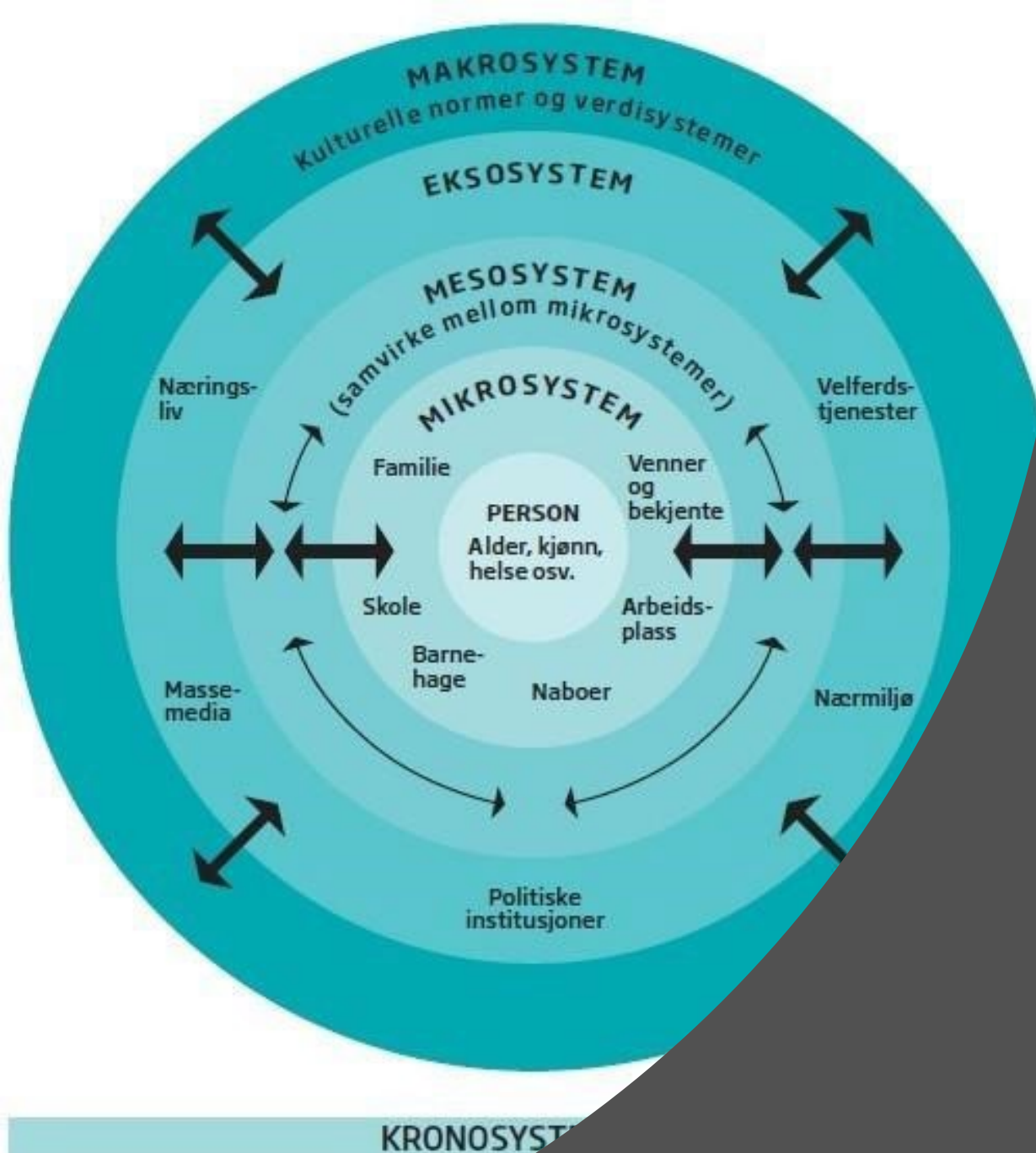
Og jeg skal i det følgende forklare hvorfor jeg
mener det!

Multisystemisk fokus

Ungdommen og familien har ofte sammensatt problematikk

**EKSEMPLER PÅ FAKTORER
FRA UNGDOMMENS
ØKOLOGI SOM OFTE ER TIL
STEDE VED GJENG-
TILHØRIGHET/INVOLVERING I
KRIMINELT MILJØ:**

Individ

Svake sosiale ferdigheter

Mangler prososiale aktiviteter

Oppelever status, mestring og spenning

Får penger (f.eks. ved salg av rusmidler)

Familien

Høyt konfliktnivå i familien

Lite tilsyn fra foreldre/voksne

Foreldre har lite kontakt med andre foreldre

Familien har antisosiale verdier/holdninger

Skadelige/ineffektive oppdragerstrategier

Lav tro på egne muligheter til å endre situasjonen

Mangler kunnskap og ferdigheter om hvordan bryte opp skadelige vennerelasjoner

Dårlige levekår for familien (foreldre ikke i arbeid, lav inntekt, trangboddhet, gjeld)

Skole

Svak skolefungering og få mestringsopplevelser

Dårlig skole-hjem samarbeid

Konflikt mellom ungdom og lærere

Konflikter med medelever

Ineffektive reaksjonsmåter fra skolen (utvisning, samling av problemelever i grupper)

Venner

Venner med antisosiale holdninger/kriminell atferd

Ungdommen avvises av prososiale venner

Ungdommen har en viktig posisjon i neg. miljø

Eldre forbilder

Intern «gjengjustis»

Nærmiljø

Mangel på aktivitetstilbud

Mangel på voksentilsyn

Negative nabolagsfaktorer som;
andel fattige, ustabilitet, grad av
kriminalitet, tilgang på rusmidler

Hvordan skape endring? -Og finnes det metodikk?

Multisystemisk Terapi for Ungdom (MST)

Det korte svaret på om det finnes metodikk for forebygging og behandling av ungdommer med normbrytende atferd er JA!

Vi har per i dag 24 MST team fordelt rundt i Norge, og vi oppretter i disse dager ett nytt MST team i Oslo.

Skreddersøm

- Vi vet at gjengtilhørighet og kriminalitet er et sammensatt problem og resultat av mange ulike faktorer som kan variere fra individ til individ
- Grundig kartlegging

Risiko- og beskyttelsesfaktorer

Multisystemisk teori – økologisk forståelse

Sosial læringsteori

Kognitiv atferdsterapi

Familieterapiteori

Traumekunnskap

Relasjonskompetanse Med mer.....

Hovedmålet er at ungdommen skal kunne (fortsette å) vokse opp sammen med familien og

- **Bo hjemme**
- **Gå på skole**
- **Være rusfri**
- **Ikke være i konflikt med loven**
- **Avstå fra bruk av vold**

Multisystemisk analyse

a) Lav grad av
monitorering:
foreldrene vet ikke
hvem ungdommen er
sammen med og hvor
ungdommen oppholder
seg

- Bedre foreldrenes (og andre involvertes) tilsyn med ungdommen
 - Økt tilsyn innebærer at foreldrene er mer involvert i livet til ungdommen
 - Økt tilsyn skjer også gjennom en bedring av relasjonene i familien
- Hvem?
 - Hva?
 - Hvor?
 - Når?

Øke sosial støtte

- **Naturlig støtte**
 - Familiemedlemmer, naboer og venner
 - Hjelp til å finne ungdommen og bringe ham/henne hjem når nødvendig og planlegg gjenytelser for dem som hjelper til.
 - Hjelp med å være på et sikkert sted å være dersom ungdommen eller familien står i fare for å bli skadet av vennemiljøet ungdommen er en del av
- **Formelle ressurser**
 - For eksempel politiet
 - Hjelp til å lokalisere ungdommen og sende ham eller henne hjem, oppsøke steder der voksne skjuler ungdommen, tilstedeværelse å bryte opp negative vennemiljøer og ringe foreldre for å hente sin ungdom hjem.

e. Ungdommen
føler tilhørighet til
venner som påvirker
negativt

- Etablere andre nettverk hvor ungdommen kan oppleve mestring
- Bryte/begrense kontakt med venner som påvirker ungdommen negativt

d. Lite eller ingen tid på aktiviteter eller samvær med venner som har mer positiv innflytelse

Øke engasjement for positive aktiviteter

Få ungdommen i jobb eller praksisplass, for eksempel i samarbeid med andre instanser

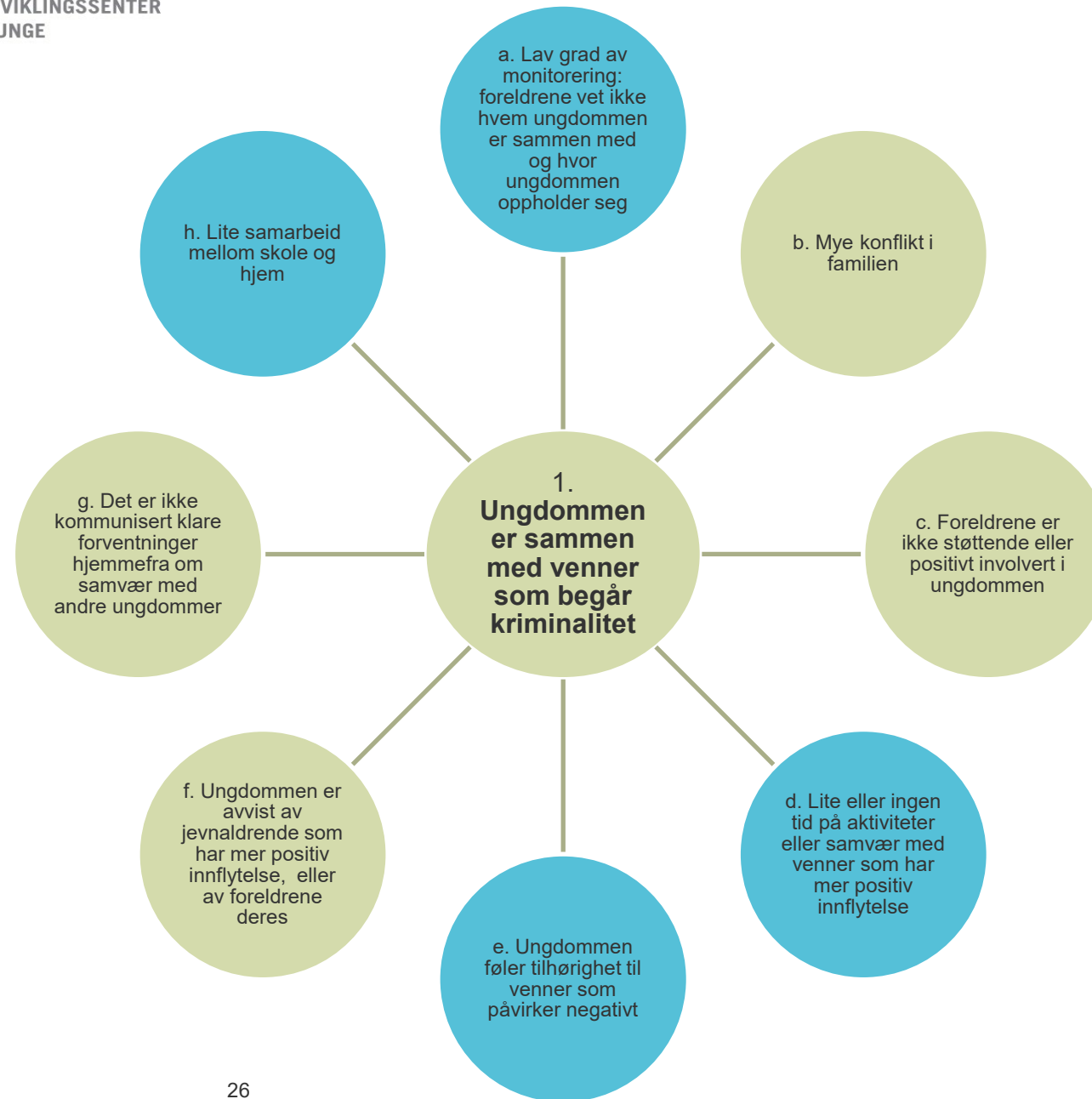
Finne aktiviteter som passer ungdommen interesser og ferdigheter

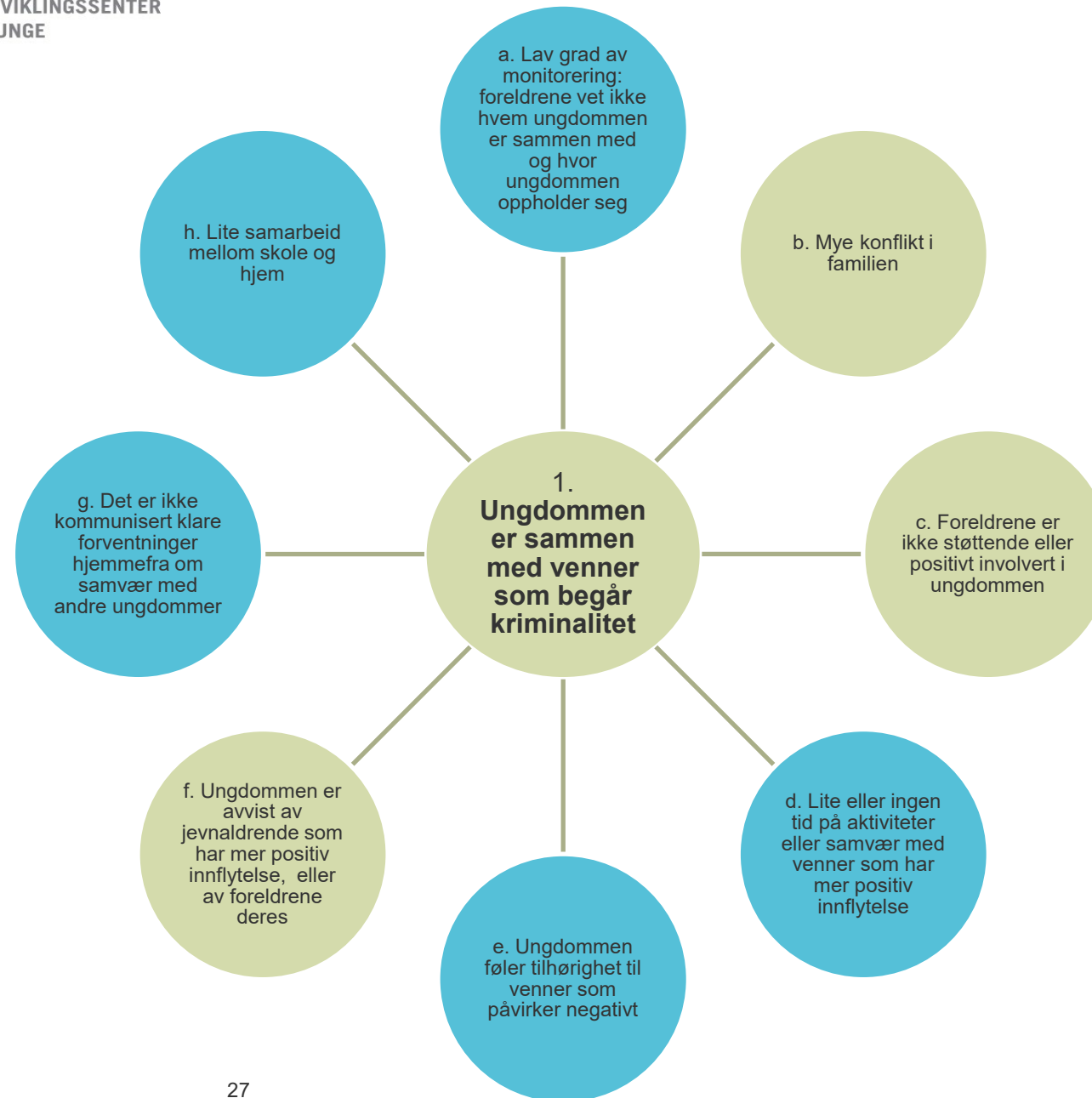

Hjelpe ungdommen å utvikle sosiale ferdigheter

Oppmuntre til og gi belønning for deltakelse i aktiviteter og vennemiljøer som er positive

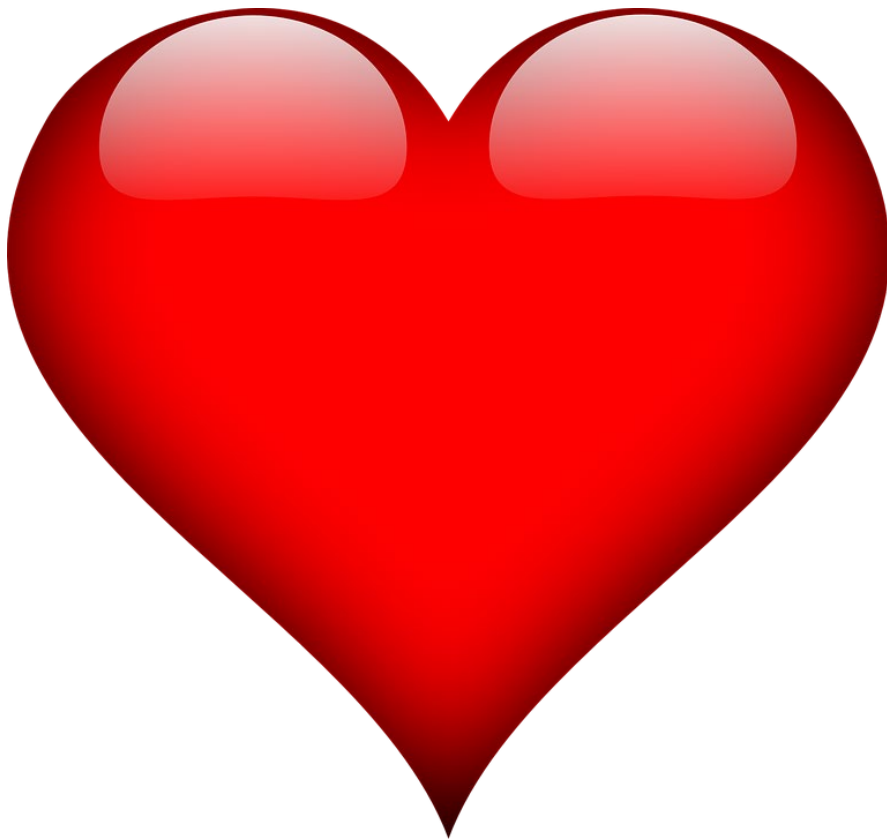

g. Det er ikke kommunisert klare forventninger hjemmefra når det gjelder samvær med andre ungdommer

- **Familiekontrakt**

- Lage klare regler og forventninger til hvem ungdommen kan være sammen med og hva de kan gjøre sammen.
- Tydelige regler for f.eks. innetid med positive konsekvenser når reglene blir fulgt, samt negative konsekvenser ved regelbrudd.
- Gjøre det hyggeligere og mindre konfliktfylt hjemme

Det legges stor vekt på å bedre relasjonene, samspillet, problemløsningsferdigheter og samarbeidet i familien.

Andre intervensjoner

«I ytterste konsekvens»

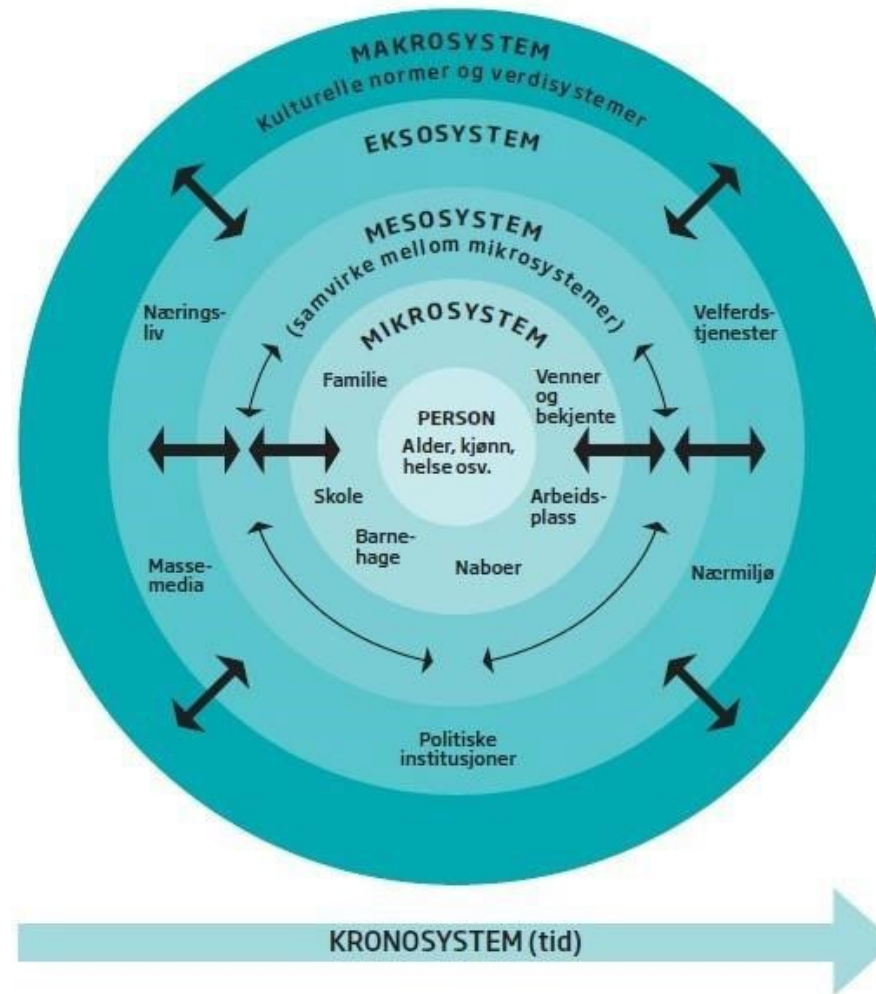
Sanksjoner ilagt
gjennom
rettsapparater

Hjelpe
ungdommen til å
bo hos familie eller
venner av familien
i en annen by, på
et annet sted, frem
til risikoen er
minsket.

Skaffe
besøksforbud for
venner eller andre
som truer eller har
intensjoner om å
skade
ungdommen.

På annen måte
trekke
ungdommen
fullstendig vekk fra
kriminelt
vennemiljø eller
gjenger.

Multisystemisk fokus

Hvis vi trenger en plan for en exit må vi:

- Alltid ha en plan for tilbakeføring
- Arbeide med ungdommens hjemmemiljø parallelt med en plassering

Men, virker det?

Hvordan stoppe unge kriminelle gjengangere?

- Ungdom som er siktet eller straffet for et forhold er en ekstremt marginalisert gruppe i Norge. Denne gruppen står for over to tredjedeler av alle siktelser. Så hvordan forbygge mot gjentatt kriminalitet?
- 5 % av ungdom hadde en eller flere registrerte kriminelle handling før de deltok i MST.
- Disse unge hadde høy grad av risiko for å begå kriminelle handlinger, slik som problemer på skolen, rusmisbruk og kriminelle venner ved inntak av MST.
- MST reduserer nivået av risiko, slik som inadekvat tilsyn, kriminelle vennskap, rusmisbruk og prokriminelle holdninger, for ungdom som er siktet eller straffet for kriminelle forhold ved inntak

Does Multisystemic Therapy Change Criminogenic Risk Factors?

A 10-Year Study Among Norwegian Youths With and Without Offenses

Ragnhild Bjørknes¹, Silje Hukkelberg¹, Knut Taraldsen¹, and Andreas Teisner

Høstmælingen¹

¹The Norwegian Center for Child Behavioral Development, Oslo, Norway

Author Note

Ragnhild Bjørknes <https://orcid.org/0000-0002-8557-2440>

Silje Hukkelberg

Knut Taraldsen <https://orcid.org/0000-0001-8603-0953>

Andreas Teisner Høstmælingen

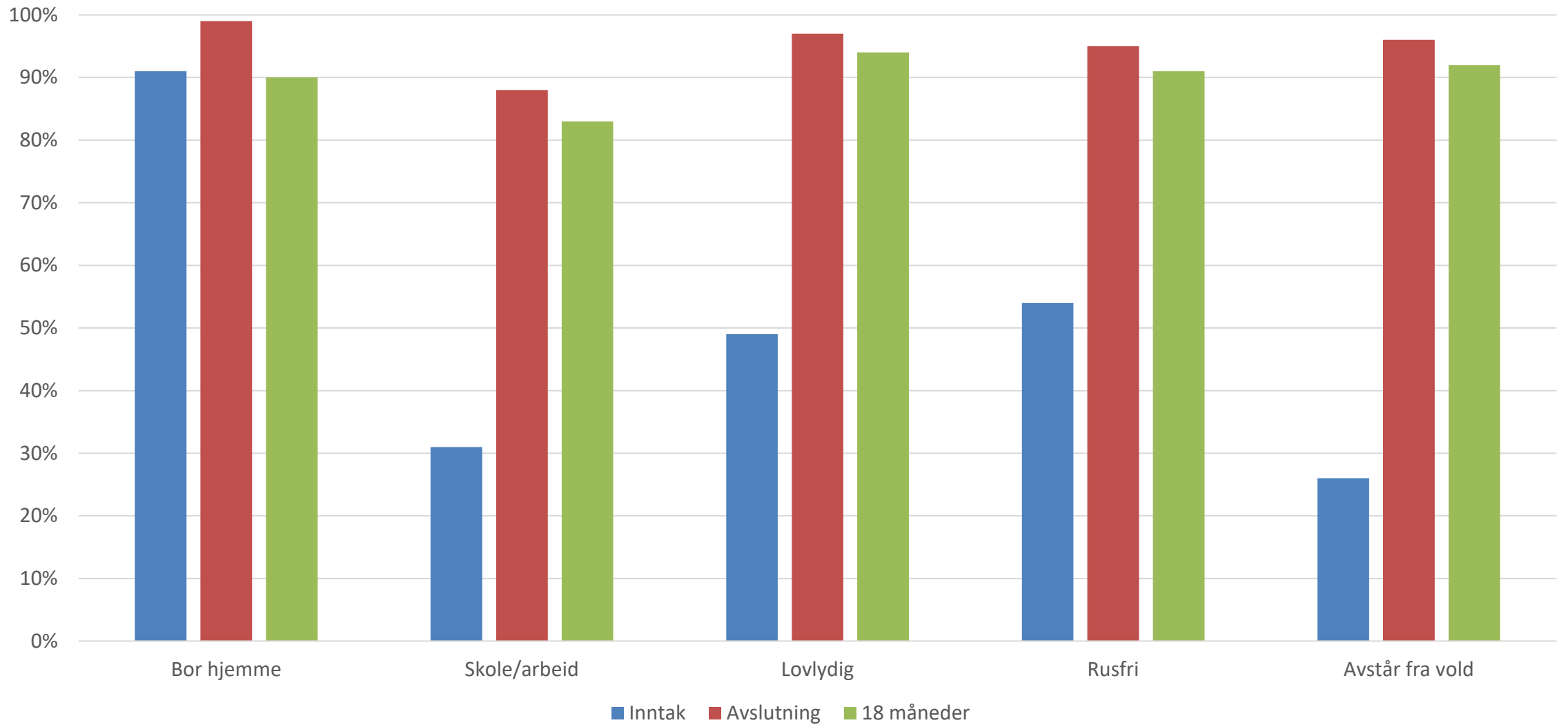
Resultater 1999-2024

Resultater for saker avsluttet 01.01.1999 - 11.08.2024

Fullførte saker: Nasjonale mål (9433 saker)

		Bor hjemme	Skole/arbeid	Lovlydig	Rusfri	Avstår fra vold
Inntak	Mål nådd	8678	2466	4565	4915	2635
	Totalt antall	9428	9427	9423	9407	9363
	%	92%	26%	48%	52%	28%
Avslutning	Mål nådd	9268	8082	9030	8628	8825
	Totalt antall	9408	9401	9400	9395	9337
	%	99%	86%	96%	92%	95%
6 måneder	Mål nådd	6358	5522	6331	6095	5986
	Totalt antall	6939	6880	6878	6874	6791
	%	92%	80%	92%	89%	88%
12 måneder	Mål nådd	5556	4964	5713	5475	5471
	Totalt antall	6265	6212	6208	6200	6131
	%	89%	80%	92%	88%	89%
18 måneder	Mål nådd	4775	4376	5035	4800	4885
	Totalt antall	5472	5425	5423	5413	5373
	%	87%	81%	93%	89%	91%

Resultater for MST, saker avsluttet 2021

Multisystemiske
problemer
krever
multisystemiske
løsninger

- Vi har kunnskap og metodikk
 - Vi trenger en «chain of care» med en plan for «tur/retur»
 - Vi må bygge opp igjen «landsbyene»

 - Post@nubu.no
 - anne.bartvik@nubu.no
 - Takk for meg!
-